

Representantforslag 112 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Geir Jørgen Bekkevold og Anette Trettebergstuen

Dokument 8:112 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Geir Jørgen Bekkevold og Anette Trettebergstuen om opprettelse av en kunstnerassistentordning

Til Stortinget

Bakgrunn

Gode rammevilkår for, og offentlig støtte til, kunst og kultur er en viktig investering i ny og annerledes tenkning som utvikler og beriker samfunnet vårt.

Regjeringens utredning om kunstnerøkonomi fra 2015, «Kunstens autonomi og kunstens økonomi», det såkalte Skarstein-utvalget, dokumenterer at billedkunstnere er en yrkesgruppe med dårlig inntektsutvikling, og at de ofte er i en sårbar økonomisk situasjon. Med en kunstnerisk inntekt på gjennomsnittlig 96 000 kroner i året, noe som er en nedgang på 9,5 pst. i perioden 2006–2013, er det ifølge utvalget behov for tiltak som vil bedre levekårene og inntektsmulighetene for billedkunstnere.

I utredningens mandat ble det bedt om å vurdere tiltak som kan bidra til å styrke næringspotensialet og etterspørselsperspektivet for kunstnere, samt øke entreprenørskapet, herunder tilrettelegging for kunstnere i etableringsfasen.

Rapporten understreker viktigheten av å styrke de eksisterende stipendordningene, og den konkluderer med at prøveordningen med honorar i prinsippet er et godt tiltak. Dette er sentrale og uvurderlige tiltak for at kunstnere skal kunne skape og stille ut kunst under rimelige vilkår.

Forslagsstillerne peker på at Venstre, Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet ønsker en kunstnerøko-

nomireform, der man over år trapper opp bevilgningene til de eksisterende stipendordningene, samt innfører nye grep som kan styrke kunstneres evne til å leve av egen kunst.

Kunstnere har behov for tiltak som vil styrke og utvikle inntektsmulighetene, og mange nyutdannede kunstnere har også nytte av konkret erfaring med hvordan det er å virke som kunstner i tiden etter utdannelsen. Å finne ordninger for systematisert erfaringsoverføring om hvordan man best håndterer markedet, er etterspurt blant kunstnere i etableringsfasen.

Et tiltak som svarer på disse problemstillingene som det pekes på i rapporten, er etter forslagsstillerens mening forslaget om å etablere en assistentordning for billedkunstnere, som er lansert av Unge Kunstneres Samfund.

En kunstnerassistentordning vil etter forslagsstillerens mening bidra til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere, føre til økt profesjonalisering og produksjonsmuligheter, samt bidra til å styrke inntektsmulighetene for begge parter. Ordningen kan gi en nyutdannet kunstner inntekt fra å arbeide i 50 pst. assistentstilling for en mer etablert kunstner.

En slik ordning bør organiseres slik at kunstnerne søker assistentordningen i partnerskap og på grunnlag av sammenfallende kunstnerisk interesse. Ordningen bør etter forslagsstillerens mening gjøres til en prøveordning over tre år, hvor 20–30 unge kunstnere hvert år får anledning til å arbeide i 50 pst. stilling som assistent for en mer etablert kollega i ett år. Stillingen bør ikke overstige 50 pst. for å sikre at kunstnerassistenten i perioden skal ha mulighet til også å motta arbeidsstipend. Assistenten bør ha bachelor- eller mastergrad fra en kunsthøyskole, eller tilsvarende erfaring eller utdanning, og forbeholdes nyutdannede, noe som bør defineres til å være innen fem år etter endt utdanning.

Assistentordningen bør lønnes på et nivå som er sammenlignbart med nivået på statlige arbeidsstipend og lønn til vitenskapelig assistent. Ordningen kan forvaltes av Kulturrådet, som også forvalter andre lignende ordninger.

Opprettelse av en kunstnerassistentordning svarer, sammen med en gradvis opptrapping av stipendene, etter forslagsstillernes mening på Skarstein-utvalgets utfordringer, og kan legge til rette for økt kunstnerisk aktivitet og kvalitet.

En opprettelse av en kunstnerassistentordning er etter forslagsstillernes mening et presist tiltak som direkte vil kunne øke inntektsmulighetene og tilrettelegge for kunstnere i etableringsfasen, samt øke produksjonsmulighetene og inntektsmulighetene for kunstneren som får tilgang på assistent. Forslagsstillerne mener at opprettelsen av en slik ordning kan bidra til å fange opp og utvikle nye talenter innen billedkunstfeltet, til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere, og at den kan bidra til å profesjonalisere og øke produksjonsmulighetene for begge parter.

Opprettelse av en kunstnerassistentordning vil kunne bidra til å styrke produksjonsmulighetene og kapasiteten til kunstneren som har assistent, og dette vil igjen bidra til at kunstnerens potensial for å lykkes nasjonalt og internasjonalt vil styrkes. Samtidig vil assistentens utvidelse av nettverk, kunnskap om bransjen og erfaring fra å arbeide for en mer etablert kunstner, være meget verdifullt i forbindelse med

etablering av egen praksis med et internasjonalt nedslagsfelt.

Kunstnerassistentordningen vil også ivareta målsettingen med den tidligere aspirantordningen, som det ble definert i evalueringen fra 2002 i Kulturrådets FOU 49: Formålet med aspirantordningen er å skape tidsbegrensede aspirantstillinger som skal gi kunstnere i etableringsfasen mulighet til å utvikle seg kunstnerisk og etablere seg i det yrket de har valgt. Stillingen skal gi kunstnerne mulighet til å bedre sin egen kompetanse og å arbeide med kunstneriske oppgaver sammen med andre ved de kunstneriske virksomhetene de er tilknyttet.

Kunstnerassistentordningen vil i enda større grad enn aspirantordningen, slik den fungerer i dag med arbeid innenfor institusjoner, legge til rette for videreutdanning og forbedre etableringsmulighetene for nyutdannede kunstnere innen yrket de er utdannet til.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en kunstnerassistentordning kan innføres og organiseres, samt vurdere hvilket organ som på best måte kan forvalte en slik ordning, og komme tilbake til Stortinget med fremleggelse av en gjennomførbar modell.

16. juni 2016